

Je moet gewoon wat eten

Interview met Jori Hermsen, regisseur en artistiek leider van TG Sonja

Zelf kan theatermaker Jori Hermsen eten wat hij wilt - 'en snoepen, dat ook' - maar toch, hij zal altijd gevoelig blijven voor hoe andere mensen eten. Als in een bioscoop een buurman naast hem begint aan een zak popcorn, nemen die geluiden voor hem bezit van de zaal. Hetzelfde in een restaurant. Het is het resultaat van een eetstoornis, van dichtbij meegemaakt in zijn familie. En van een zes jaar durende relatie met een vriendin die leed aan een combinatie van anorexia en boulimia nervosa. Ook bij een collega herkende hij vergelijkbare symptomen. Nu maakt deze Amersfoortse regisseur onder de titel *Honger* een geëngageerde voorstelling over een jonge vrouw in gevecht met haar eetstoornis. En met het verlangen te voldoen aan een droombeeld. 'Strikt genomen gaat het nooit over.'

Als Jori Hermsen terugkijkt op de voorstellingen die hij als artistiek leider en regisseur van TG Sonja heeft gemaakt, ontdekt hij altijd wel iets over de rol die eten speelt in relaties tussen mensen en hun omgang

met driften en verlangens. Nu, na drie regies van bestaande toneelteksten van beroemde toneelschrijvers als Lars Norén (*Demonen*) en Esther Gerritsen (*Seks en eten*), is hij toe aan het zelf laten schrijven van een nieuw toneelstuk, expliciet over het onderwerp dat hem al zo lang bezighoudt: het complexe fenomeen van een eetstoornis. En dat aan urgentie wint: het aantal meisjes dat aan anorexia lijdt is de afgelopen vijftientig jaar verdubbeld, bleek recent uit onderzoek. Kinderen beginnen soms al op de basisschool met lijnen. En er is een nieuwe ziekte benoemd, de vreetbuistoornis (*Binge-eating-disorder*): een roes van oncontroleerbare vreetbuien.

In familiale kring maakte de regisseur anorexia van dichtbij mee, maar de persoon in kwestie had het toen al 'onder controle', zegt Hermsen. Confronterend werd het toen zijn voormalige vriendin ermee worstelde: 'De ziekte bepaalde de hele dag. Boodschappen doen was monsterlijk. Sporten of wandelen hing altijd samen met hoe ijskoud ze het had.

Het bizarre was dat ze fantastisch kon koken. Stond er een heerlijk maal op tafel. Dacht ik dat alles weer goed was. Maar na afloop bleek zij vaak maar één hapje te hebben gegeten. Ik de rest.' Bij een collega herkende hij eenzelfde gedrag. 'Strikt genomen gaat het nooit over.'

'Strikt genomen gaat het nooit over.'

De zelfhaat achter totale uithongering

Hermsen duikt met *Honger* ook achter de verschijnselen. Daar spelen zelfhaat en identiteitsproblemen een grote rol. Patiënten proberen vaak te voldoen aan een imaginair zelfbeeld. 'De ziekte vreet letterlijk iemands identiteit op. Iemand wordt lichter in gewicht, verdampt bijna. Maar raakt ook een deel van haar zelf kwijt.' Volgens hem denken mensen nog te gemakkelijk: 'Ach, ze moet gewoon wat eten.' Mede daarom maakt hij *Honger*, over een vrouw die de totale uithongering nabij is. Dwanggedachten in haar hoofd bepalen in hoeverre ze zich mag laten helpen. Toch is er ook een stem die haar tot leven dwingt. Drie actrices vertolken stemmen rond de vraag: 'Ben ik mijn eetstoornis?'. Hermsen vroeg de jonge toneelschrijfster Annemarie Slotboom het stuk te schrijven. Naast interviews met ervaringsdeskundigen meldde zij zich ook onder een schuilnaam aan op een (verboden) pro-anorexia-site. 'Schokkend hoe manipulatie die ballotage is om meiden tot afvallen te dwingen.'

Van balletdanser tot Sonja

Hoewel opgeleid aan de Acteursopleiding in Utrecht staat Hermsen zelf slechts in 'noodgevallen' op toneel. Als jongentje leek hij balletdanser te worden. 'Maar bij de zoveelste pirouette vroeg ik mij af wat ik stond te doen. Ik wilde mijn mond gebruiken.' Na zijn opleiding richtte hij in Amersfoort met succes TG Sonja op, vernoemd naar de voorstelling *Hotel Sonja* (een tekst van Brigitta Hacham) in een voormalig verffabriekje in Amersfoort. Daaraan deed Hermsen mee met dramaturg Costiaan Mesu. Samen richtten ze TG Sonja op, een groep die inmiddels gestaag groeit op vruchtbare Amersfoortse theatergrond. Aan afvallen doet Sonja gelukkig nog niet.

tekst: Annette Embrechts

foto's: Paul Hoes

www.tgsonja.nl